

Doc. RNDr. Ján Čurlík, DrSc., sedemdesiatročný

Greetings to 70th birthday of Doc. RNDr. Ján Čurlík, DrSc.

V zdraví a v príkladnom pracovnom nasadení sa v auguste tohto roku dožíva sedemdesiatky doc. RNDr. Ján Čurlík, DrSc..

Jubilant sa narodil 4. 8. 1941 v Petrovciach, okres Vranov nad Topľou. Základnú školu absolvoval v Hanušovciach nad Topľou (1955) a Vyššiu priemyselnú školu geologickú a banícku v Spišskej Novej Vsi (1959). V rokoch 1959 – 1960 pracoval ako technik v Pozemných stavbách Prešov na prieskume stavebných surovín. Po prezenčnej vojenskej službe (1962) začal študovať na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave a úspešne ju absolvoval v roku 1967. Po skončení univerzitného štúdia pracoval vo Výskumnom ústave pôdoznanectva a výživy rastlín v Bratislave ako vedecký pracovník. V roku 1975 na požiadanie prof. Cambela odišiel pracovať na formujúcu sa Katedru geochemie PFUK najskôr ako vedecký pracovník, neskôr ako odborný asistent a napokon od roku 1987 ako docent v odbore geochemie. V roku 1972/1973 absolvoval postgraduálne štúdium pôdnej mineralógie a mikromorfológie v Holandsku a v roku 1973 sa zúčastnil mesačnej stáže v Pedologickom ústave Dokučajeva v Moskve. V roku 1974 získal titul RNDr. a v roku 1976 vedeckú hodnosť kandidáta vied na Katedre mineralógie a kryštalografie PFUK v Bratislave. V roku 1986 absolvoval jednosemestrálny prednáškový pobyt na Štátnej univerzite v Gente (Belgicko). V roku 1990 odišiel z fakulty do Výskumného ústavu pôdnej úrodnosti v Bratislave, kde pracoval ako vedecký pracovník a viedol oddelenie pedológie. Od roku 2001 bol vedeckým pracovníkom v ŠGÚDŠ Bratislava. V roku 2006 mu bola udelená vedecká hodnosť DrSc.. Po odchode do dôchodku (2006) sa vrátil na Katedru geochemie PriF UK, kde bol zamestnaný v rámci projektu APVV, pričom bol jeho vedúcim.

Počas svojho odborného a pedagogického pôsobenia vykonal veľa záslužnej práce na vedeckom, pedagogickom a organizačnom poli. Vybudoval laboratórium mineralógie a mikromorfológie, ako aj oddelenie pedológie v Pôdoznanleckom ústave a laboratórium geochemie a mikroskopie na Katedre geochemie PriF UK.

Na Katedre geochemie PriF UK postupne zaviedol do učby nové predmety, ako je geochemia životného prostredia, geochemia sedimentárnych hornín, geochemia hypergénnych procesov, geochemia krajiny, ochrana ovzdušia pôd a vôd. Pracoval na koncepciách moderného geochemického, ale aj environmentálneho štúdia na fakulte. Postupne, takpovediac na pochode, pripravoval obsahovú náplň týchto nových geochemických disciplín, pričom vypracoval najprv interné a neskôr aj oficiálne učebné texty. Boli to najmä učebné texty z geochemie životného prostredia, prvé v bývalom Československu (1983), a neskôr z geochemie hypergénnych procesov (1988). Obe dva texty dostali Cenu rektora UK v príslušnom roku. V spoluautorstve napísal aj skriptá z pedológie (SPU Nitra) a interné skriptá z pedogeochemie, ktoré neskôr prepracoval a v roku 2011 vydal (v spoluautorstve).

Bohatá je aj jeho doterajšia pedagogická činnosť. Okrem PriF UK prednášal na Masarykovej univerzite v Brne (1982 až 1990), na Akademii Istropolitana (1992 – 1994) a príležitostne

aj na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre. Vo svojej pedagogickej praxi sa opiera o systematický vedecký výskum a o poznatky svetovej vedy, ktoré premieta do pedagogickej práce. Doteraz vychoval okolo 35 diplomantov, doktorandov (RNDr.) a vedeckých aspirantov v odbore. V súčasnosti nadalej externe prednáša na PriF UK pedogeochemiu a geochemiu krajiny a pôsobí ako školiteľ doktorandov.

Svoju vedeckú kariéru začínal pri Komplexnom prieskume pôd Slovenska, kde získal významný prehľad o pôdach celého Slovenska. Staval na tomto poznaní, ktoré ho priviedlo k potrebe ďalšieho vedeckého smerovania. Vo vedeckej práci položil základy mineralogického a mikroskopického štúdia pôd, geochemického štúdia hypergénnych procesov a environmentálnych problémov na Slovensku. Systematickou prácou zameranou na poznanie uvedenej problematiky zdôvodňoval potrebu rozvoja týchto disciplín a smerovania geochemického výskumu na riešenie problémov životného prostredia a ochrany pôd na Slovensku.

Jubilant je uznávaným odborníkom v oblasti pedológie, geochemie hypergénnych procesov, environmentálnej geochemie a pedogeochemie u nás aj v zahraničí. Rozsiahla je jeho publikačná činnosť v tejto oblasti. V zahraničí publikoval – samostatne či v spolupráci s našimi a zahraničnými autormi – 36 vedeckých prác, z toho 9 monografických. Napísal viac ako 59 vedeckých publikácií v domácich odborných časopisoch, okolo 60 článkov v rôznych zborníkoch, vypracoval celý rad máp (okolo 100), množstvo záverečných správ z vedecko-výskumných projektov a 10 monografií. Napísal niekoľko príležitostných článkov k rôznym udalostiam, jubileám, recenzie a populárno-vedecké práce.

Bol koordinátorom a riešiteľom rôznych vedeckých projektov na národnej aj medzinárodnej úrovni. Zúčastnil sa na riešení 8 významných medzinárodných projektov. Medzi najdôležitejšie národné projekty patrí Geochemický atlas a súbor máp geologických faktorov životného prostredia SR, kde bol zodpovedným riešiteľom pre pôdy. Kolektív autorov dostal za tento projekt cenu ministra ŽP SR (2000).

O svojich prácach jubilant referoval na mnohých zahraničných prednáškach, konferenciách a pracovných stretnutiach. Ako uznávaný odborník sa stal členom medzinárodnej komisie UNESCO pre problematiku cezhraničného znečistenia ovzdušia (CLTAP), členom medzinárodnej expertnej skupiny pre kontaminovanú krajinu a v súčasnosti vedie expertnú skupinu pre kritické limity ťažkých kovov v pôdach. Organizoval množstvo domácich a medzinárodných vedeckých podujatí.

Jubilant je členom Predsedníctva Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, členom vedeckých spoločností a zastával tiež funkciu člena vo viacerých vedeckých a redakčných radách.

V mene spolupracovníkov, súčasných (Katedra geochemie PriF UK v Bratislave) aj tých bývalých (VÚPOP Bratislava, ŠGÚDŠ Bratislava), jeho aspirantov a študentov Prírodovedeckej fakulty UK, ako aj celej geologickej a pedologickej pospolitosti si dovoľujeme doc. RNDr. Jánovi Čurlíkovi, DrSc., pri príležitosti jeho významného životného jubilea zaželať všetko najlepšie, najmä pevné zdravie, pohodu, spokojnosť, veľa elánu pri naplňaní vedeckých predsavzatí, ako aj mnoho ďalších významných výsledkov vo vedecko-výskumnej práci.

J. Veselský a O. Ďurža